

Türkiye ve dünya açısından siyasi, ekonomik ve toplumsal gelişmelerin hız kazandığı Mayıs 2025'te, TEPAV, bu hareketli gündemi çok boyutlu analizlerle izleyerek kamuoyuna ve karar vericilere yol göstermeye devam etti.

ABD'de yaklaşan seçimlerin gölgesinde Donald Trump'ın dış politika hamleleri, göçmenlik politikaları ve ticaret ilişkileri yeniden tartışma konusu olurken TEPAV, bu gelişmeleri hem anayasal çerçevede hem de Orta Doğu'daki yansımalarıyla detaylı biçimde değerlendirdi. Türkiye-ABD ticaret ilişkilerine dair yayınlanan kapsamlı analiz ise ekonomik diplomasiye Türkiye'nin karşılaştığı fırsat ve risklere dikkat çekti.

Türkiye içinde ise gündem, toplumsal refah ve kamu sağlığı başlıkları etrafında şekillendi. Tütün kullanımında artış, yeni nesil nikotin ürünlerinin yaygınlaşması ve mevcut politikaların gözden geçirilmesi gerekliliği, yayımlanan politika notunda çarpıcı bir biçimde ortaya kondu. Sekülerleşme, laiklik ve dindarlık kavramları etrafında süregelen tartışmalara yönelik derinlemesine analizler ise toplumsal uzlaşının sınırlarını yeniden düşünmeye davet ediyor.

Enerji arz güvenliği, Avrupa Birliği'nin Rus gazına bağımlılıktan kurtulma stratejisi ve İspanya'da yaşanan büyük elektrik kesintisinin Türkiye'ye olası etkileri gibi konular da bu ayki analizlerde öne çıkan başlıklardandı. Aynı zamanda Gazze'nin yeniden inşası ve Türkiye'nin gelişmekte olan ülke örüntüsündeki yeri üzerine yapılan değerlendirmeler, dış politika ve kalkınma perspektiflerine zenginlik kattı.

Mayıs ayı, TEPAV'ın sadece düşünsel katkılarıyla değil, somut girişimleriyle de öne çıktığı bir dönem oldu. Kahramanmaraş, Gaziantep ve Hatay'da girişimciliği desteklemeye yönelik başlatılan "Afet Sonrası Yeniden İnşa" programı, bölgenin ekonomik toparlanması için umut vadeden bir adım oldu. Ankara'da düzenlenen Türk Yunan Forumu ise bölgesel diyalog ve iş birliği açısından önemli bir platform sundu. Kocaeli Sanayi Odası'nda yapılan sunumda ise Türkiye'nin iklim politikaları ve sınırda karbon düzenlemelerine uyumu masaya yatırıldı.

Tüm bunlar ve daha fazlasını Mayıs 2025 bültenimizde bulabilirsiniz.

"Sanayide Dönüşüm Şart"

Kocaeli Sanayi Odası'nın (KSO) mayıs ayı Meclis Toplantısı'na katılan, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) Kurucu Direktörü Prof. Dr. Güven Sak, üretimden iklim değişikliğine, sanayi politikalarından Avrupa Birliği'nin sınırda karbon düzenlemelerine kadar geniş bir yelpazede önemli değerlendirmelerde bulundu.

Yazının devamı ikinci sayfada

Türk Yunan Forumu'ndan pozitif gündem vurgusu

"Afet Sonrası Yeniden İnşa": Girişimcilik bölgeye umut taşıyor

"Her 100 kişiden 86'sı iklim değişikliğini ciddi bir tehdit olarak görüyor"

“Sanayide dönüşüm şart”

Kocaeli Sanayi Odası Meclis Toplantısı’nda konuşan TEPAV Kurucu Direktörü Prof. Dr. Güven Sak, dünyada ve Türkiye’de hızla devam eden sanayi dönüşümünün önemine dikkat çekti. Üretimde teknolojik yatırımların artırılması ve iklim değişikliğiyle mücadelede kapsamlı karbon yönetimi politikalarının hayata geçirilmesi gerektiğini vurgulayan Sak, AB’nin sınırda karbon düzenlemelerinin Türkiye’nin rekabet gücünü doğrudan etkilediğini söyleyerek “Ülkemizin bu yeni şartlara hızlı ve şeffaf uyum sağlaması önemli” dedi.

Kocaeli Sanayi Odası’nın (KSO) mayıs ayı Meclis Toplantısı’na katılan, Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) Kurucu Direktörü Prof. Dr. Güven Sak, üretimden iklim değişikliğine, sanayi politikalarından Avrupa Birliği’nin sınırda karbon düzenlemelerine kadar geniş bir yelpazede önemli değerlendirmelerde bulundu.

21 Mayıs’ta KSO Konferans Salonu’nda yapılan toplantıya KSO Yönetim Kurulu Başkanı Ayhan Zeytinoğlu, Meclis Başkanı Hasan Tahsin Tuğrul ve meclis üyeleri katıldı.

Prof. Dr. Sak, konuşmasına dünyadaki dönüşüm sürecine vurgu yaparak başladı. “Dünya yeniden şekilleniyor. Aıştığımız düzen yerini farklı bir yapıya bırakıyor. Sanayide ne yapacağımızı yeniden düşünmeliyiz” diyen Sak, hızla değişen koşullara karşı hesap verebilirliğin ve öngörülebilirliğin artması gerektiğine dikkat çekti.

Türkiye’nin iç belirsizlikleri ortadan kaldırması gerektiğini belirten Sak, “Sanayi politikalarında ezberleri bozup yasaya, desteğe, şeffaflığa ve etik yaklaşıma yeni perspektiflerle bakmalıyız. Amerika’da dahi sanayinin yeniden yapılandırılması tartışılıyor” dedi.

“Üretimi artırmalı, teknolojiye yatırım yapmalıyız”

Sanayinin teknolojik dönüşümünün hızlandırılması gerektiğini söyleyen Sak, “Yüksek teknolojiye dayalı üretimi artırmalıyız. Bu hedefi destekleyecek kapsamlı bir iklim kanunu şart” ifadelerini kullandı. Avrupa Birliği’nin sınırda karbon düzenlemesinin Türkiye’nin rekabet gücünü doğrudan etkilediğine dikkat çekti.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Türk Yunan Forumu'ndan pozitif gündem vurgusu

TEPAV'ın ev sahipliğinde Ankara'da düzenlenen Türk Yunan Forumu toplantısında, iki ülke arasındaki mevcut olumlu atmosferin korunması ve geliştirilmesi amacıyla akademik iş birliği, gençlik değişim programları, enerji ve iklim gibi alanlarda ortak projeler gündeme geldi.

Türk Yunan Forumu'nun (GTF) yuvarlak masa toplantısı, 20 Mayıs'ta TEPAV'ın ev sahipliğinde Ankara'da düzenlendi. Toplantıya, Yunanistan'ın Ankara Büyükelçisi Theodore Bizakis'in yanı sıra Forum'un Yunan Tarafı Koordinatörü Paulina Lampsa, Türk Tarafı Koordinatörü Prof. Dr. Mustafa Aydın, diplomatik misyon temsilcileri, gazeteciler ve akademisyenler katıldı.

Toplantının moderasyonunu TEPAV AB Çalışmaları Merkezi Direktörü Nilgün Arısan Eralp üstlendi. Forum koordinatörleri Paulina Lampsa ve Prof. Dr. Mustafa Aydın, Forum'un kuruluş hikayesini, güncel gündem başlıklarını, yapılan iş birliğini ve bu iş birliğinin iki ülkenin politika yapım süreçlerine etkisini katılımcılarla paylaştı. Sunumların ardından, iki ülke ilişkilerindeki olumlu atmosferin devamına yönelik alternatif başlıklar ve öneriler tartışıldı.

Katılımcılar, Atina-Ankara ilişkilerinde son dönemde gözlemlenen pozitif atmosferin sürdürülmesinin önemine dikkat çekerek iş birliği potansiyeli taşıyan alanlarda fikir alışverişinde bulundu. Akademisyen değişim programları, karşılıklı dil öğrenimi için yeni inisiyatiflerin hayata geçirilmesi, gençlerin sürece daha aktif katılımı, enerji, iklim değişikliğiyle mücadele ve gazetecilik gibi başlıklar toplantının öne çıkan gündem maddeleri arasında yer aldı.

Toplantıya, Türk Yunan Forumu'nun her iki kanadından da üst düzey isimler katılım sağladı. Yunan heyetinde Amerikan Koleji Küresel İlişkiler Enstitüsü Direktörü Dr. Constantinos Filis, Büyükelçi Elías Clis, Yunanistan Dışişleri Bakanlığı eski Genel Sekreteri Büyükelçi (E.) Dimitris Paraskevopoulos, Atina Pantion Üniversitesi Uluslararası Politika Profesörü Prof. Dimitris Triantafyllou ve Pire Üniversitesi Uluslararası Hukuk Profesörü Prof. Petros Liakouras yer aldı. Türk heyeti ise Ankara Politikalar Merkezi Başkan Yardımcısı ve emekli Büyükelçi Hasan Göğüş, İstanbul Kültür Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mensur Akgün, Marmara Üniversitesi öğretim üyesi ve Uluslararası İlişkiler Araştırma Merkezi Direktörü Prof. Dr. Zuhel Mert Uzuner ile Galatasaray Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Başkanı ve Bükreş Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Enis Tulça'dan oluştu.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

“Afet Sonrası Yeniden İnşa”: Girişimcilik bölgeye umut taşıyor

TEPAV ve Turkish Philanthropy Funds iş birliğiyle hayata geçirilen “Afet Sonrası Yeniden İnşa: Girişimcilik Destek Programı”nın Kahramanmaraş, Gaziantep ve Hatay için ilk aşama toplantıları çevrim içi olarak düzenlendi. Program, bölgedeki sosyoekonomik toparlanmaya girişimcilik odaklı katkı sağlamayı hedefliyor.

TEPAV, Turkish Philanthropy Funds (TPF) hibe desteğiyle, depremde etkilenen bölgelerde sosyoekonomik toparlanmayı desteklemek amacıyla “Afet Sonrası Yeniden İnşa: Girişimcilik Destek Programı”nın ilk aşama toplantılarını 21-23 Mayıs 2025 tarihlerinde Kahramanmaraş, Gaziantep ve Hatay için çevrim içi olarak düzenledi.

Toplantılarda TEPAV Kurucu Direktörü Güven Sak, programın girişimcilik ekosisteminin haritalandırılmasıyla deprem etkilerini hızla azaltmayı amaçladığını ifade etti. TPF’nin ABD’de yaşayan Türkler tarafından kurulduğunu hatırlatan Sak, İstanbul dışındaki bölgelerde girişimcilik potansiyeline dikkat çekti.

TEPAV İnovasyon Çalışmaları Program Direktörü Selin Arslanhan ise afet sonrası sosyoekonomik toparlanmada girişimcilerin önemli bir rol oynadığını fakat Türkiye’de girişimcilik ekosisteminin İstanbul dışına henüz çıkamadığını vurguladı. Girişim sermayesi yatırımlarının %90’ının İstanbul merkezli olduğunu belirterek, bu programın farkındalık ve kapasite inşası odağıyla bölgesel eşitsizlikleri azaltmaya yönelik olduğunu söyledi.

Toplantıların ilki, Kahramanmaraş Ticaret ve Sanayi Odası iş birliğiyle 21 Mayıs’ta gerçekleştirildi. Kahramanmaraş TSO Başkanı Mustafa Buluntu, kentin sanayisinin 1990’lardan beri geliştiğini ve tekstil ile çelik mutfak eşyaları sektörlerinin öne çıktığını belirtti. Ayrıca kadın girişimcilik merkezinde e-ticaret eğitimleri verildiğini vurguladı. Son zamanlarda ise uzay sanayi gibi yüksek teknoloji alanlarında kapasite inşasına yöneldiklerinin ve adım attıklarının altını çizdi.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

“Her 100 kişiden 86’sı iklim değişikliğini ciddi bir tehdit olarak görüyor”

Friedrich Ebert Stiftung Derneği Ankara Ofisi tarafından iklim değişikliğiyle mücadelede toplumsal farkındalığın ve desteğin önemine dikkat çekmek üzere düzenlenen panelde konuşan TEPAV Enerji ve İklim Değişikliği Çalışmaları Merkezi Direktörü Dr. Mühdan Sağlam, toplumun iklim krizine dair farkındalığının yüksek olduğunu ve adil bir dönüşüm beklentisi taşıdığını söyledi.

Friedrich Ebert Stiftung Derneği Ankara Ofisi, 9 Mayıs'ta düzenlediği panelle iklim değişikliğiyle mücadelede toplumsal farkındalığın ve desteğin önemini gündeme taşıdı. Sivil toplum örgütlerinin yanı sıra milletvekilleri, yerel yönetim temsilcileri ve medya mensuplarının katılımıyla gerçekleştirilen panelde, TEPAV Enerji ve İklim Değişikliği Çalışmaları Merkezi Direktörü Dr. Mühdan Sağlam, “Korkudan Birkaç Adım Ötesi: İklim Değişikliğine Yönelik Tutumlar ve Mücadele İçin Gerekli Toplumsal Desteğin Koşulları” başlıklı rapor çıktılarını paylaştı.

Sağlam tarafından hazırlanan ve editörlüğünü Dr. Seray Kumlu’nun yaptığı çalışma, aralarında Türkiye’nin de bulunduğu 19 ülkede SINUS Enstitüsü tarafından yürütülen araştırma bulgularına dayanıyor.

“Toplum, sosyal adalet vurgusuyla yol haritası talep ediyor”

Türkiye’de iklim değişikliğine yönelik farkındalığın oldukça yüksek olduğunu belirten Sağlam, “Her 100 kişiden 86’sı iklim değişikliğini çok önemli bir sorun olarak görüyor. Toplum yalnızca tehlikenin farkında değil, aynı zamanda çözüm sürecine dair güçlü beklentilere sahip. Araştırmaya göre katılımcıların yaklaşık yüzde 95’i, geçiş süreci ve sonrasında sosyal adaletin gözetildiği bir yol haritası hazırlanması gerektiğini düşünüyor. Özellikle maliyetlerin yalnızca ücretlilere yüklenmesi, istihdam gibi kaygılarla toplumu ciddi şekilde endişelendiriyor” dedi.

“Temiz kömür” ve “teknolojik iyimserlik” eleştirisi

Sürdürülebilir Ekonomi ve Finans Araştırmaları Derneği (SEFİA) Kurucu Direktörü Bengisu Özenç ise konuşmasında, iklim değişikliğiyle mücadelede kullanılan bazı söylemlerin yanıltıcı olduğuna dikkat çekti. “Temiz kömür” kavramı ve teknolojinin her sorunu çözeceği yönündeki iyimser yaklaşımın mücadeleyi bulanıklaştırıldığını belirten Özenç, iklim politikalarının bu tür kavramlarla gölgelenmemesi gerektiğini vurguladı.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Trump'ın gümrük vergisi tarifelerinde değişiklik yapmasına federal mahkemeden yetkisizlik engeli: Hukuki, ekonomik ve jeopolitik sonuçlar

ABD Uluslararası Ticaret Mahkemesi, ABD Başkanı Donald Trump'ın 1977 tarihli Uluslararası Ekonomik Acil Durum Yetkileri Yasası'na (IEEPA) dayandırarak, küresel çapta yeniden düzenlediği gümrük vergileri uygulamasını hukuka aykırı bularak durdurma kararı aldı. Karar, finans piyasalarında geçici bir rahatlama yaratırken, doların güçlenmesine ve yürütmenin yetki sınırlarının yeniden hatırlatılmasına neden oldu. Ancak Trump yönetimi kararı temyize götürdü ve Yüksek Mahkeme'den yürütmenin durdurulmasını talep etmesi bekleniyor derken ayrı bir mahkeme, bu kararı geçici olarak durdurdu. Bu da, Trump'ın yasal yolları zorlayarak bu politikaları sürdürebileceği endişesini devam ettiriyor. Müttefik ülkeler, bugün ardı ardına açıklanan mahkeme kararları ışığında gelişmeleri temkinli bir şekilde izlemeye devam ediyorlar. Amerikan medyasında yer alan haberler doğrultusunda, söz konusu mahkeme kararının kapsamı, piyasalara etkisi ve bundan sonraki süreçle ilişkin değerlendirmeleri aşağıda bulabilirsiniz.

1. Hukuki Karar: Ticaret Politikalarında Yürütme Yetkisinin Sınırları

- 29 Mayıs 2025 tarihinde ABD Uluslararası Ticaret Mahkemesi, Trump'ın Kanada, Çin, Meksika ve diğer ülkelere yönelik gümrük vergilerini içeren dört ayrı başkanlık kararnamesini iptal etti.
- Mahkeme, IEEPA'nın başkana bu denli kapsamlı dış ticaret işlemlerini "düzenleme" yetkisi vermediğini karara bağladı.
- "Başkan, sınırsız şekilde gümrük vergisi koyamaz," vurgusu yapıldı.
- Karar, gümrük vergilerinin belirlenmesinde yetkinin Kongre'ye ait olduğu ilkesini yeniden teyit etti.
- Trump yönetimi, göç, fentanil ticareti ve ticaret açığı gibi farklı konuları "acil durum" ilan ederek gümrük vergilerini meşrulaştırmaya çalıştı; ancak mahkeme bu gerekçelerin orantısız ve bağlantısız olduğunu ifade etti.
- Karar kapsamında, 10 gün içinde vergi uygulamalarının durdurulması gerekiyor. Ancak bu sürenin, temyiz veya Yüksek Mahkeme başvurusu için yetersiz olabileceği belirtiliyor.
- Trump yönetimi, kararı hızlıca temyize götürdü.

Temyiz Mahkemesinden Jet Müdahale: Alt Mahkemenin Kararı Askıya Alındı

29 Mayıs'ta alınan ve Trump'ın kapsamlı gümrük vergilerini iptal eden Uluslararası Ticaret Mahkemesi kararı, sadece birkaç saat içinde Federal Bölge Temyiz Mahkemesi tarafından geçici olarak askıya alındı. Böylece, söz konusu vergiler yürürlükte kalmaya devam ediyor. Bu gelişme, ABD ticaret politikasının geleceğine ilişkin belirsizliği derinleştirdi.

[Haberin devamı için buraya tıklayın.](#)

Trump Ortadoğu'da, İsrail rotanın dışında

Değerlendirme Notu / Tülin Daloğlu

ABD Başkanı Donald J. Trump, ikinci başkanlık döneminin ilk Ortadoğu turuna İsrail'i dahil etmiyor. Bu durum, diplomatik rota çiziminin ötesinde, bir tercih. Buradan Trump ile Tel Aviv ve özellikle de Başbakan Netanyahu arasındaki gerilim ve fikir ayrılığının artık gizlenemez hale geldiğini ve bunun sonucu olarak İsrail'in bu gezinin dışında bırakıldığını anlıyoruz.

Trump'ın, ilk başkanlık döneminde, Suudi Arabistan'dan sonra İsrail'i ziyaret ettiğini ve eğer isteseydi bu yurt dışı gezisinde de İsrail'e uğrayabileceğini not etmek gerekir. Diğer yanda, Amerikan Savunma Bakanı Pete Hegseth'in 12 Mayıs Pazartesi İsrail'e yapmayı planladığı seyahati - Trump'a eşlik etmek adına – ileri bir tarihe ertelemesi yakın iki müttefik arasında ciddi ayrışmaların olduğu kanaatini pekiştirdi. Ancak Amerika'nın İsrail nezdindeki büyükelçisi Mike Huckabee, medyanın, Trump ile Netanyahu arasında anlaşmazlık olduğu yönündeki iddialarını, sosyal medya platformu X'te "pervasız" ve "sorumsuz" olarak nitelendirdi ve iki ülkenin ilişkisinin "güçlü olmaya devam" ettiğini vurguladı. Ziyaretin ağırlık merkezinde Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Katar var. Bu da Trump'ın, Ortadoğu'da önceliklerinin değiştiğini ve bölgedeki çıkar dengelerini yeniden kurmaya çalıştığını işaret ediyor.

Trump'ın İsrail'i de kapsayan, 2017'deki ilk dönem Ortadoğu turu da Suudi Arabistan'dan başlamıştı. O zaman ve bu zaman arasında belirginleşen bu ayrışmanın getirdiği yeni yaklaşımın ardında, Suriye, Gazze ve Huti dosyalarında yaşanan derin fikir ayrılıkları yatıyor. Amerikan yönetimi, Gazze'ye insani yardım ulaştırılması konusunda İsrail'in itirazlarına rağmen doğrudan çözüm üretme arayışında. Ancak esas ayrışma noktası, İran meselesinde baş gösteriyor.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Trump'ın göçmenlik politikaları: Anayasal düzenle güç sınavı

Değerlendirme Notu / Tülin Daloğlu

Amerika'da denge ve denetleme mekanizmaları devreye giriyor. Başkan, Kongre ve yargı arasındaki yetki tartışmaları şekilleniyor. ABD siyasal sisteminin temel taşlarından biri olan kuvvetler ayrılığı ilkesi, günümüzde yeniden sınanıyor. Özellikle federal yönetimin aldığı kararların yasama organı ve yüksek yargı tarafından sorgulanması, sistemin nasıl işlediğine dair önemli örnekler sunuyor. Yürütmenin sınırlarını zorlayan başkanlık kararları, Kongre'nin yasa yapma gücü ve Yüksek Mahkeme'nin denetleyici rolü arasındaki denge, Amerikan demokrasisinin işleyişini gözler önüne seriyor. Son gelişmeler, bu üç güç arasında süregelen mücadelenin yalnızca hukuki değil, aynı zamanda siyasi ve toplumsal sonuçları da olduğunu ortaya koyuyor.

Amerikan Başkanı Donald J. Trump, nevi şahsına münhasır bir siyasetçi. Popülist siyasetin yarattığı geleneksel ikiliklerin ötesine geçen; karar alma süreçlerinde öngörülmezliği ve şok edici müdahaleleriyle yerleşik yönetim normlarını zorlayan bir siyaset etme tarzına sahip. Seçim kampanyasının merkezine yerleştirdiği yasa dışı göç meselesini, seçildikten sonra da ana siyasi gündem olarak sürdürüyor. Trump, 11 Mayıs tarihli sosyal medya paylaşımında 21 Milyon yasadışı göçmeni sınır dışı etme niyetini açık etmiş ve mahkemelere bir kez daha gözdağı vermiştir.

Trump yönetiminin tartışmalı uygulamaları, 1798 tarihli Alien Enemies Act'in günümüz koşullarında yürürlüğe sokulması ve habeas corpus ilkesinin askıya alınması yönündeki öneri, belirli bir stratejik varsayıma dayanmaktadır: Yasa dışı göçmenlerin sayıca fazlalığı ve bu bireylerin hukuki haklarını kullanarak federal mahkemelere başvurmasının, yargı sisteminde ciddi bir tıkanıklığa yol açabileceği endişesi.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Türkiye-ABD Ticaret İlişkilerine Genel Bir Bakış

Değerlendirme Notu / Bozkurt Aran

Başkan Trump'ın ikinci döneminin ilk 100 gününe ilişkin değerlendirmeler, uluslararası kamuoyunda farklı yorumlara yol açmış ve önemli yansımalar doğurmuştur.

Temelde Rusya-Ukrayna savaşı, Gazze'de devam eden İsrail'in ölçsüz güç kullanımı konularının yanında, gümrük tarifeleri ile ilgili aldığı kararların da yaygın bir şekilde ele alındığı görülmüştür. Gümrük tarifelerindeki artış konusunda Türkiye de sürece dâhil edilmiştir. ABD, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında Türkiye'yi rahatsız etmeyecek seviyede, %10 oranında bir artış öngörmüştür. Tabiatıyla bu kararın ticaret ilişkilerimiz adına çok yönlü değerlendirilmesi uygun olacaktır.

Dikkate alınması gereken bir diğer unsur da ABD Ticaret Temsilciliğinin ülkelerin uluslararası ticaret uygulamalarına ilişkin yayınladığı **"Yabancı Ülkelerin Ticaret Engelleri"** raporudur. Raporda, Türkiye ile ilgili kapsamlı bir bölüm bulunmaktadır. ABD Ticaret Temsilciliğinin raporuna buradan ulaşılabilir. Rapor, Türkiye'ye ilişkin bölümün gayet kapsamlı olması nedeniyle önemli bir referans olarak kabul edilebilir. Raporda değinilen konular ve bunların tarafımızdan nasıl ele alındığına ilişkin değerlendirmeler, esasen Türkiye-ABD ticaret ilişkilerinin bütüncül bir şekilde analiz edilmesine ışık tutmaktadır.

Bu arada değinilmesi gereken diğer bir husus da 1999 yılında ABD ile imzalanan **Türkiye-ABD Ticaret ve Yatırım Çerçeve Anlaşmasının (Trade and Investment Framework Agreement-TIFA)** gerekleri arasında yer alan istişare mekanizmasıdır. Anlaşma Türkiye ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki ticaret ve yatırım ilişkilerinin kurumsal temelini oluşturmakta ve taraflar arasında düzenli istişare mekanizması tesis etmektedir. Bugüne kadar en sonuncusu Nisan 2024'de olmak üzere 11 Ortak Konsey toplanmıştır. Genellikle yılda bir yapılan TIFA toplantılarının 12'ncisinin önümüzdeki günlerde Washington'da Bakanlar seviyesinde yapılması öngörülmektedir.

Ticaret gündemindeki konuların ele alındığı istişare mekanizmasının ABD bakımından ana hatları, ABD Ticaret Temsilciliğinin yukarıda sözü edilen rapordaki Türkiye bölümü olmaktadır. Burada ABD tarafının öne çıkardığı konuları ele alalım.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Trump'ın Orta Doğu Turu: Yeniden Yapılanma, Risk ve Sonuçlar

Değerlendirme Notu / Bozkurt Aran

Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Donald Trump'ın Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri ve Katar'ı kapsayan son Orta Doğu turu, ABD'nin bölgeyle olan ilişkilerini köklü bir şekilde yeniden tanımlayabilecek yüksek riskli bir diplomatik, ekonomik ve siyasi hamle oldu. Yalnızca 72 saat içinde Trump, 2 trilyon doları aşkın yatırım, silah ve altyapı anlaşması imzaladı; tartışmalı yeni girişimler başlattı; hem içeride hem dışarıda eleştiriler aldı. "Önce Amerika" mottosunun, diplomasi zaferi olarak sunulan bu tur, süregelen ittifaklarda yarıklar oluşturdu, ulusal güvenlik sorularını gündeme getirdi ve Gazze'deki insani krizle ilgili potansiyel bir politika değişikliği mi geliyor spekülasyonlarına yol açtı.

Ticareti Önceleyen Strateji: Trump'ın Yeni Yaklaşımı

Trump, Riyad'da yaptığı tarihi konuşmasında, ABD'nin 75 yıllık Orta Doğu stratejisinden keskin bir sapma beyan etti. Askeri müdahale ve demokrasi yayma politikalarını bir kenara bırakarak, yerine ticarete dayalı, çıkar odaklı yeni bir diplomasi ya da uluslararası ilişkiler modeli teklif etti. Bu yaklaşım, Katar Hava Yolları'nın 96 milyar dolarlık Boeing siparişi ve Suudi Arabistan'ın 150'den fazla anlaşmayla toplamda yaklaşık 1 trilyon dolarlık taahhütleri gibi dev ekonomik kazançlar getirdi. Trump, Riyad'daki basın toplantısında bu anlaşmaları "Amerikan ekonomisi için büyük bir gün" olarak nitelendirmiş, "önceki başkanlar konuştu, biz anlaşma yaptık" diyerek yaklaşımındaki farkı bizzat vurgulamıştır.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Türkiye’de tütün kontrolünün mevcut durumu ve geleceği

Politika Notu / H. Ekrem Cünedioğlu

Tütün kontrolü hem bireysel hem de toplumsal düzeyde yaşam kalitesini doğrudan etkileyen temel bir halk sağlığı meselesidir. Türkiye’de bu alandaki düzenlemeler tütün mamulü kullanımını azaltma hedefine önemli katkılar sağlasa da 2016’dan beri tütün mamulü kullanım oranında belirgin bir artış yaşanmaktadır. Ayrıca e-sigara, tütün ısıtmalı ürünler ve nikotin keseleri gibi yeni teknolojilerin ortaya çıkması, risk-fayda dengesinin yeniden değerlendirilebilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu politika notu, tütün mamulü kullanımına ilişkin mevcut durumu bütüncül bir bakış açısıyla ele alarak; uygulamadaki güçlü ve zayıf yönleri tespit etmeyi, yeni nesil ürünlere yönelik yaklaşımları karşılaştırmalı olarak incelemeyi ve elde edilen bulgular ışığında somut politika önerileri geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Çalışma beş ana bölümde yapılandırılmıştır. İlk bölümde Türkiye’de tütün mamulü kullanımındaki genel eğilimler ve ortaya çıkan yeni dinamikler ele alınmakta; ikinci bölümde demografik ve sosyoekonomik farklılıkların tüketim alışkanlıklarına nasıl yansıdığı irdelenmektedir. Üçüncü bölüm, mevcut tütün kontrol politikalarının uygulama deneyimlerini ve sonuçlarını değerlendirmektedir. Dördüncü bölüm, e-sigara, ısıtılmış tütün mamulleri ve nikotin keseleri gibi yeni nesil ürünlerin risk-fayda dengesini tartışmaktadır. Son bölümde ise gelir grupları açısından adil yürütme ilkeleri esas alınarak koordinasyonu güçlendirecek ve etkinliği artıracak politika güncellemeleri ile izleme-değerlendirme mekanizmaları önerilmektedir.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

İsrail'in Dürzî Politikası

Değerlendirme Notu / Hilmi Demir

Dürzîlik, 11. yüzyılda Mısır'daki Fâtımî Halifesi Hâkim Biemrillâh döneminde, İsmâîlî Şîî mezhebinin bir kolu olarak ortaya çıkmıştır. Dürzî inancı, zamanla İslam'ın ana akım öğretilerinden uzaklaşarak kendine özgü bir teoloji ve kapalı bir topluluk yapısı geliştirmiştir. Dürzîler, inançlarını gizli tutmuş ve dışarıya kapalı bir cemaat olarak yaşamışlardır. Bu özellikler, hem Sünnî hem de Şîî Müslümanlar arasında Dürzîler hakkında "sapkın mezhep" veya "İslam'dan ayrılmış topluluk" şeklinde bir algının oluşmasına yol açmıştır.

Dürzîler, tarih boyunca hem Müslüman yönetimler hem de diğer topluluklar tarafından zaman zaman baskı, dışlanma ve şiddete maruz kalmışlardır. Osmanlı ve İngiliz Mandası dönemlerinde, Dürzîler, bölgedeki diğer topluluklarla ve merkezi otoritelerle çeşitli isyanlar, çatışmalar ve siyasi dalgalanmalar yaşamışlardır. Bu olayların arka planı, Dürzîlerin tarihsel olarak hem kendi özerkliklerini koruma çabalarından hem de bölgedeki karmaşık dini ve etnik dengelerden kaynaklanmaktadır.

Dürzîler, Osmanlı İmparatorluğu döneminde özellikle Lübnan Dağları ve Suriye'nin güneyinde (bugünkü İsrail'in kuzeyinde, Golan ve Galile bölgesinde) yarı özerk bir topluluk olarak yaşamışlardır. Osmanlı yönetimiyle zaman zaman çatışmalar yaşanmıştır. En bilinen örneklerden biri, 19. yüzyılda Lübnan'da Dürzîler ile Mârûnîler arasında yaşanan kanlı çatışmalardır (1860 Lübnan Dağları Olayları). Bu çatışmalar, binlerce kişinin ölümüne yol açmış ve bölgedeki mezhepsel ayrışmayı derinleştirmiştir.

İngiliz Mandası döneminde Dürzîler, Filistin'deki Arap isyanlarına (özellikle 1936-1939 Büyük Arap İsyanı) genellikle mesafeli durmuş ve çoğu zaman tarafsız kalmaya çalışmışlardır. Bunun nedeni, hem kendi topluluklarını koruma refleksi hem de Arap milliyetçiliğiyle tam olarak bütünleşmemeleridir. Ancak, zaman zaman Dürzîler ile Arap milliyetçileri veya Yahudi yerleşimciler arasında yerel düzeyde çatışmalar da yaşanmıştır.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Sekülerleşme, laiklik, dindarlık – Asıl sorun nerede?

Değerlendirme Notu / Hilmi Demir

Birkaç gündür medyanın gündeminde bir haber var: Kocaeli’de bir camide, bebek bekleyen bir aile için “baby shower” etkinliği düzenlenmiş. Baby shower, son yıllarda hayatımıza giren doğuma kısa bir süre kala anne adaylarının heyecanını paylaşmak ve bebeğin ihtiyaçlarını karşılamak için düzenlenen Batı kaynaklı bir etkinlik. Görüntülerde, cami içerisine “Oh Baby” yazan süslemeler, balonlar, çiçekler, koltuk, masa ve sandalye var. Bu haber, uzun süredir üzerine kafa yorduğum sekülerleşme dalgasını Türkiye’nin nasıl dibine kadar yaşadığını çok güzel gösteriyor.

Sekülerleşme ve laiklik bizim gibi siyaseten kutuplaşan ülkelerde çok tartışmalı kavramlardır. Çünkü kavramlara sosyolojik anlamlardan ziyade ideolojik deli gömlekleri giydirmek zorunda kalırız. Bu yüzden uzunca süredir laiklik üzerindeki tartışmaları bir kenara bırakıp sekülerlik kavramı ile tuttuğumuz safları sıkılaştırmaya çalışıyoruz. Kimimiz “Türkiye dindarlaşıyor” diye dert yanarken kimimiz de “Dindarlık elden gitti, aile kalmadı hep bu sekülerleşme yüzünden” diye perişan oluyor.

Gerçekten ülkeler sekülerleşince dindarlık azalıyor mu veyahut dindar olan ülkelerde sekülerlik olmuyor mu?

“Ne o, ne de bu” diye cevap versem sanırım olur, Nasreddin Hoca gibi iki tarafı da haklı gördüğüm zannına kapılacaktır. Oysa gerçekten tam da öyle bir durumdayız.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

İspanya elektrik kesintisi ve Türkiye'ye olası etkileri

Değerlendirme Notu / Mühdan Sağlam

28 Nisan'da İspanya'da başlayıp Portekiz ve Fransa'da da kısmi karşılık bulan elektrik kesintisi özellikle İber Yarımadası'nda gündelik hayatı felç etti. Trafik ışıkları çalışmadığı için araçlar arasında yaşanan kaos, sayısı 260'a çıkan asansörde kalma vakası, tünellerde kalan metrolar, iptal edilen tren seferleri, aksayan uçuşlar elektriğin gündelik hayattaki etkisini ve yaşamsallığını göstermesi açısından kritik örnekler sundu. Ortaya çıkan tablonun vahameti, kesintinin Avrupa tarihindeki en büyük alt yapı krizlerinden biri olarak tanımlanmasıyla da kendini gösterdi.

İber Yarımadası'nda yaşanan bu krizin son yıllarda yenilenebilir kaynaklardan elektrik üretiminde rekor kıran İspanya'dan gelmesi, "Kesintinin nedeni yenilenebilir kaynaklar mı?" sorusuna neden oldu. İspanya otoriteleri ve ulusal elektrik dağıtım şebekesini yöneten operatör firması Red Eléctrica de España kök neden konusunda bir yanıt ortaya koymadı, bu konuda uzman raporlarını beklemek gerektiğini hatırlattı. İspanya'da OHAL ilan edilmesine neden olan bu kesintinin nedenleri için beklemek gerekse de ortaya çıkan resim elektrik sistemleri, kaynak çeşitlendirmede sistem sorunları, birbirine entegre biçimde çalışan Avrupa elektrik sistemini ve Türkiye'nin durumunu gözden geçirmeyi gerektiriyor.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

AB'nin Rus Gazından Bağımsızlaşma Stratejisi: Yol Haritası ve Zorluklar

Değerlendirme Notu / Mühdan Sağlam

Avrupa Birliği (AB) ile Rusya arasında 1970'lerde başlayan gaz ilişkileri, 2022 yılında tarihsel bir kırılma noktasına ulaştı. Rusya'nın Ukrayna'yı işgaliyle başlayan süreç, Brüksel'in Moskova'dan gaz alımını tamamen sonlandırmayı hedefleyen politikaları gündeme getirmesiyle yeni bir evreye geçti. Uygulanan yaptırımların yanı sıra, Rusya'dan gaz ithalatını zorlaştıran çeşitli tedbirler devreye sokuldu.

Tüm bu önlemlere rağmen, 2024 itibarıyla Rusya hâlâ AB'nin gaz ithalatının %18'inden fazlasını karşılamaya devam etti. 50 milyar metreküp (bcm) aşan miktarda gaz, sıvılaştırılmış doğalgaz (LNG) ve boru hatları aracılığıyla Avrupa ülkelerine ulaştı. Gaz piyasasındaki bu gelişmelerin ardından, AB nihayet uzun süredir beklenen "Rus gazından çıkış" yol haritasını 6 Mayıs'ta kamuoyuyla paylaştı.

Peki, AB'nin gaz piyasası 2022'den bu yana nasıl bir dönüşüm geçirdi? Rusya'nın yüzde 45'lere kadar çıkan pazar payı nasıl geriletildi? AB'nin "Rusya'nın olmadığı bir gaz piyasası hedefi" hangi adımları içeriyor? Bu plan hangi yönleriyle yeniden değerlendirilmeye ihtiyaç duyuyor?

Rus gazından çıkış stratejisi, aynı zamanda AB'nin orta vadede iklim hedeflerine dönük fosil yakıtlarla kurduğu ilişki açısından ipuçları sunmaktadır. Metinde özellikle doğalgaza yönelik varsayım, aralarında TEPAV'ın da yer aldığı Akdeniz İklim Değişikliği Düşünce Kuruluşları İttifakı (MATTCCh) tarafından neden eleştirildi? MATTCCh, bu konuda yol haritasına dönük nasıl bir tavsiyede bulundu?

Bu sorulara verilecek yanıtlar yalnızca AB ile Rusya arasındaki enerji ilişkilerinin geleceğine değil, aynı zamanda kıtanın iklim hedefleri, enerji geçiş sürecine dönük de önemli ipuçları sunacaktır.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Türkiye Arjantin olmadı peki, Filipinler gibi olabilir mi?

Değerlendirme Notu / M. Coşkun Cangöz

Önceki yıl sıklıkla gündeme gelen sorulardan birisi de Türkiye’de enflasyonun Arjantin’deki seviyelere ulaşip ulaşmayacağı, Türkiye’nin de Arjantin gibi borç temerrüdü yaşayıp yaşamayacağı, Türkiye’nin de Arjantin’in yaptığı gibi IMF ile bir program anlaşmasına girip girmeyeceği, özetle Türkiye’nin Arjantin olup olmayacağı idi.

Geçen iki yıllık süre zarfında gerek Türkiye’de gerekse Arjantin’de önemli değişiklikler yaşandı. Bu kapsamda Türkiye, Mehmet Şimşek’in Hazine ve Maliye Bakanı olarak atanmasıyla birlikte Ortodoks bir ekonomi politikasına geçiş yaparken IMF desteğine başvurmasa da kemer sıkma ve faiz politikası odaklı ve “IMF’siz IMF programı” olarak nitelendirilen bir strateji izledi. Arjantin’de ise 2023 sonunda Milei’nin devlet başkanı seçilmesiyle birlikte serbest piyasa odaklı, devletin ekonomideki rolünü azaltmayı hedefleyen “şok terapisi” hayata geçirildi ve Nisan 2025’te de IMF ile 48 aylık bir program anlaşması yapıldı.

2023-2025 döneminde her iki ülke de Ortodoks politikalar uygulayarak enflasyonu düşürmeyi, mali disiplini sağlamayı ve uluslararası güveni artırmayı amaçladı. Arjantin, radikal kemer sıkma uygulamaları ve yüksek devalüasyonla enflasyonu yüzde 200’lerden yüzde 60’lara indirdi, ancak yoksulluk yüzde 50’nin üzerine yükseldi. Türkiye ise TL’nin ilk başta değer kaybetmesine izin verdikten sonra faizleri yüzde 50’ye çıkararak yüzde 80’in üzerindeki enflasyonu yüzde 40’ın altına düşürdü ve büyümeyi yüzde 3-4 bandında korudu. Bu süreçte Türkiye daha kademeli bir yaklaşım izlerken Arjantin sosyal maliyeti yüksek sert reformlarla sonuca ulaşmaya çalıştı.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

Gazze'nin yeniden inşasını nasıl ele alabiliriz?

Değerlendirme Notu / Ece Berfin Ergezer, Sercan Sevgili, Can Torun

Dünya gündeminin yeniden merkezine oturan Gazze, 7 Ekim 2023 itibarıyla başlayan çatışmalarla sadece bir insani krizin değil, aynı zamanda bölgesel ve küresel düzeyde derin kırılmaların sahnesi haline gelmiştir. 2006'da Hamas'ın Filistin İdaresi'ne karşı darbe ile Gazze'de yönetimi ele almasından sonra başlayan İsrail ablukası ile 7 Ekim 2023'te patlak veren geniş çaplı çatışma her ne kadar Gazze'nin altyapı, hizmet sunumu ve mekansal organizasyon açısından kriz ortamını daha görünür ve derin bir hale getirmiş olsa da bu yıkıcı gelişmenin öncesinde de Gazze Şeridi, "kalıcı geçici durum" (permanent temporariness) kavramıyla ifade edilen bir yönetim ve mekan belirsizliği içinde varlığını sürdürmekteydi. Bölge, yıllardır süreklilik kazanan "geçici" çözümlerle idare edilmiş; mekânsal planlama, kamu hizmetleri ve altyapı gelişimi, güvenlik kısıtları ve dışa bağımlılık nedeniyle sistematik olarak sekteye uğramıştır. Yaklaşık 365 km²'lik dar bir alana sıkışmış olan 2,3 milyonluk nüfus, kişi başına düşen yaşam alanı açısından dünyadaki en düşük oranlara sahiptir. Bu aşırı yoğunluk, planlı gelişim stratejilerinin uygulanabilirliğini en alt seviyeye indirmiştir. Konut politikaları, yeşil alan dağılımı, ulaştırma ağı ve kamu yapılarının mekânsal bütünlüğü gibi unsurlar Gazze Şeridi için savaşın devam ettiği aşamada tartışılması her ne kadar imkânsız olsa da klasik tanımıyla yeniden inşa ya da çatışma-sonrası dönüşüm sürecinde ivedilikle ele alınması gereken konuların başında gelmektedir.

Bu yapısal çöküşün mekânda yarattığı izleri daha somut bir biçimde kavrayabilmek için aşağıdaki uydu görüntüsü kritik bir çerçeve sunmaktadır. Gazze Şeridi ile çevresindeki yerleşim alanları arasındaki tarımsal üretim yoğunluğu, altyapı düzeni ve kentsel örgütlenme farkı yalnızca fiziki eşitsizliğin değil, aynı zamanda siyasal bir ayrışmanın da mekânsal izdüşümüdür. Sınır hattı boyunca gözlemlenen bu çarpıcı farklılıklar, savaşın ve ablukanın kent ölçeğinde nasıl bir parçalanma ürettiğini gözler önüne sererken, aynı zamanda mekânsal adaletin savaş sonrası yeniden yapılanma süreçlerinde ne kadar kritik bir rol oynayacağını da hatırlatmaktadır. Aşağıdaki ilk görsel bu ayrışmayı vurgularken, devamındaki ikinci kolaj ise bu ayrışmanın nasıl giderilebileceğine dair daha dengeli, planlı ve ortaklaşmacı bir mekânsal yoğunluk tahayyülünü ortaya koymaktadır.

[Yazının devamı için buraya tıklayın.](#)

2025'te aylık gıda enflasyonu ilk kez %3'ün altında

TEPAV Gıda Fiyat Endeksi verilerine göre, nisan ayında gıda enflasyonu %2,68 oranında arttı. Yıllık artış %30 olurken yılbaşından itibaren artış da %14,2 oldu.

TEPAV Gıda Fiyat Endeksi Nisan 2025 verileri açıklandı. Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) tarafından açıklanan Gıda Fiyat Endeksi (TEGE) verilerine göre, 1-30 Nisan 2025 döneminde aylık gıda enflasyon oranı %2,68 olarak hesaplandı. Nisan ayında taze meyve ve sebze kategorisinde fiyatı en çok düşen ürünler çilek, patlıcan ve salatalık olurken karnabahar, limon ve roka fiyatlarında yüksek artışlar gözlemlendi. Taze meyve ve sebze kategorisi dışındaki ürünlerde ise en fazla fiyat artışı balık, hazır çorbalar ile yumurtada gerçekleşirken sirke, zeytin ve baklavada da fiyat düşüşleri tespit edildi.

1-30 Nisan 2025 dönemi için 2 Mayıs 2025 tarihi itibarıyla diğer kuruluşlar tarafından hesaplanan gıda enflasyonu TÜRK-İŞ mutfak enflasyonu ile %1,78, İTO İstanbul Tüketici Fiyat Endeksi (İTÜFE) ile %1,57 ve İTO Ücretliler Geçinme Endeksi (ÜGE) ile %2,62 oldu.

Nisan 2025 itibarıyla yıllık gıda enflasyonu TEGE ile %30, TÜRK-İŞ mutfak enflasyonu ile %35,6, İTÜFE ile %41,6 ve ÜGE ile %39,1 olarak hesaplandı.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

Türkiye’de kayıtlı çalışan sayısı son 5 ayda 620 bin azaldı

Eylül 2024’ten bu yana kayıtlı sigortalı çalışan sayısında 620 bine yakın azalma yaşandı. SGK tarafından açıklanan verilere göre, Şubat 2025’te aylık bazda 77 bin çalışan azalırken istihdamdaki daralma özellikle inşaat ve tekstil sektörlerinde yoğunlaştı.

Sigortalı çalışanlara ait Şubat 2025 verileri SGK tarafından açıklandı. Şubat ayında Sosyal Güvenlik Destek Primi (SGDP) ödenen çalışanlar dahil toplam sigortalı çalışan sayısı yıllık olarak yüzde 1 (255.879) arttı, aylık olarak ise yüzde 0,3 (77.731) azaldı ve 24.972.106 olarak gerçekleşti. Kayıtlı çalışan sayısında son beş aydır gözlenen gerileme dikkat çekti. Eylül 2024’ten bu yana kayıtlı sigortalı çalışan sayısında 620 bine yakın azalma yaşandı. Ayrıca, bu dönemde SGDP ödenenlerin sayısı da yıllık olarak yüzde 10,3 artarak 2.104.633’e ulaştı ve toplam sigortalı çalışanlar içindeki payı yüzde 8,4 oldu.

İstihdamda en fazla daralma inşaat ve tekstil sektöründe

Şubat ayında yıllık bazda 89 alt sektörün 39’unda sigortalı ücretli çalışan sayısı geriledi; bina ve çevre düzenleme faaliyetleri 84.984’lük çalışan sayısı ile en fazla istihdam kaybeden sektör oldu. Bina çevre düzenleme faaliyetleri sektörünün çalışan sayısındaki yıllık değişimi yüzde 13,7 oranında daralmaya işaret etti. Giyim eşyaları imalatı (56.593) ve eğitim (27.135) çalışan sayısı olarak istihdamı en çok daralan diğer sektörler oldu. Diğer taraftan, alt sektörlerde perakende ticaret 167.386 çalışan sayısı ile en fazla istihdam artışı sağlayan sektörken bu sektörü 89.107 artışla insan sağlığı hizmetleri sektörü takip etti. Ayrıca, yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri (86.232) ve toptan ticaret sektörü (50.155) en çok istihdam artışı görülen diğer sektörlerden oldu.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

Perakende güveni geçen aya göre azaldı, geçen yıla göre arttı

TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE), Nisan 2025'te yıllık bazda 17,8 puan artarak 7,5 puana yükselirken aylık bazda 1,0 puan azaldı. Geçmiş 3 aya dair değerlendirmelerdeki kötüleşme aylık düşüşte etkili olurken, önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri yükselişini sürdürdü.

TEPAV Perakende Güven Endeksi'nin (TEPE) 184. sayısı yayımlandı. Buna göre, TEPE Nisan 2025'te geçen yılın aynı dönemine göre 17,8 puan artarak 7,5 puan değerini aldı. Ancak endeks, Mart 2025'e kıyasla 1,0 puanlık bir azalış gösterdi. Aylık düşüşte, son üç aya ilişkin işlerin durumuna yönelik olumsuz değerlendirmeler etkili olurken; yıllık artışta, olumlu beklentiler ve geçmişe dair değerlendirmelerdeki iyileşme belirleyici oldu.

Geleceğe dair beklentiler yükselişte

Perakendecilerin önümüzdeki üç aya dair satış beklentilerinin denge değeri 3,7 puan olarak kaydedildi. Bu oran, mart ayına göre 0,8 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 10,1 puan artış gösterdi. TEPE anketi katılımcılarının yüzde 18,2'si işlerinde iyileşme beklediğini ifade ederken, bu oran mart ayında yüzde 15,9 seviyesindeydi. İşlerinde kötüleşme bekleyenlerin oranı ise yüzde 5,1 olarak belirlendi. Yaz sezonu, düğün döneminin yaklaşması, mevsim geçişi ve Kurban Bayramı gibi etkenler, beklentilerin iyileşmesinde etkili oldu.

İşlerin durumu geçen yıla göre daha iyi, ancak aylık bazda gerileme var

Nisan 2025'te işler, geçen yılın aynı dönemine kıyasla daha iyi değerlendirilse de mart ayına göre olumsuz bir tablo çizdi. Geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre işlerin durumu değerlendirmesi 34,4 puan artarken Mart 2025'e göre 4,4 puan azaldı. Katılımcıların yüzde 93,8'i işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtirken sadece yüzde 5,5'i artış yaşadığını ifade etti.

[Bültenin devamı için buraya tıklayın.](#)

Faiz artıyor, risk azalmıyor

Burcu Aydın

[Buraya Tıklayın](#)

Fed ne zaman faiz indirecek?

Burcu Aydın

[Buraya Tıklayın](#)

Bütçede yeni önlemler kapıda mı?

Burcu Aydın

[Buraya Tıklayın](#)

Merkez Bankası: Enflasyonda iddialı hedefler

Burcu Aydın

[Buraya Tıklayın](#)

Yüksek enflasyon-düşük büyüme sarmalında

Burcu Aydın

[Buraya Tıklayın](#)

Sevimsiz göstergeler yaygınlaşıyor

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Potansiyelini kullanamamak

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Trump'ın Brunson vurgusunun hatırlattıkları

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Rayına oturacak mı? Peki, rayın niteliği?

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Seçime kadar olan dönemin temel senaryosu

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Taksak mı takmasak mı?

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Tahmini değiştirmemek daha doğru görünüyor

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Artan iflas ve işçi çıkarma haberleri

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

İkinci yılı tamamlarken...

Fatih Özatay

[Buraya Tıklayın](#)

Çin depolarını boşaltırken

Güven Sak

[Buraya Tıklayın](#)

“Suriye” derken Türkiye’yi anlatıyorlar

M. Coşkun Cangöz

[Buraya Tıklayın](#)

“İç pazarda sıkıştırsan dışarıya açılırsın” ezberi bozuluyor

Güven Sak

[Buraya Tıklayın](#)

KDV Ödeyenler Karbonu da Taşır mı?

M. Coşkun Cangöz

[Buraya Tıklayın](#)

Türkiye-Ermenistan Normalleşme Süreci: Fırsatlar, Engeller ve Yol Haritası

N. Murat Ersavcı

[Buraya Tıklayın](#)

TEPAV, Ankara’da faaliyet gösteren
kar amacı gütmeyen bir düşünce kuruluşudur.